22/03/2023

Θεία Λειτουργία στο αρχαίο Μοναστήρι Παναγίας του Τοχνιού Μανδρών Αμμοχώστου

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Στην ερειπωμένη αρχαία Μονή της Παναγίας του Τοχνιού στις Μάνδρες Αμμοχώστου θα τελεστεί την Δ΄ Κυριακή των Νηστειών, 26 Μαρτίου 2023, Θεία Λειτουργία, επί τα μεθέορτα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Σύναξης της Παναγίας της Τοχνιωτίσσης, όπως ανακοινώθηκε από την Εκκλησιαστική Επιτροπή της κατεχόμενης κοινότητας Μάνδρες (Επισκοπή Καρπασίας).

Το Μοναστήρι κηρύχτηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων ως **Μνημείο Β**’. Δυστυχώς όμως με την τουρκική εισβολή του ’74 το Μοναστήρι έχει αφεθεί απλά στη φθορά του χρόνου.

Το Μοναστήρι της Παναγίας του Τοχνιού

Το Μοναστήρι της Παναγίας του Τοχνιού βρίσκεται τρία περίπου χιλιόμετρα ανατολικά του κατεχόμενου σήμερα χωριού Μάντρες, της επαρχίας Αμμοχώστου. Σε κάποιες πηγές αναφέρεται και ως Παναγία του Δοχνιού ή Τεχνιώτισσα. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για το πότε ιδρύθηκε το Μοναστήρι, αν και υπολογίζεται γύρω στον 14ο με 15ο αιώνα.

Το καθολικό όμως της Μονής ανάγεται γύρω στα τέλη του 12ου αιώνα. Αναφορά στο Μοναστήρι γίνεται από τον Αρχιμανδρίτη Κυπριανό, ο οποίος αναφέρει μεταξύ άλλων πως το μοναστήρι διέθετε σημαντική κτηματική περιουσία, ενώ διατηρούσε μετόχια στα γειτονικά χωριά Άγιος Γεώργιος Σπαθαρικού και Γύψου.

Το καθολικό του μοναστηριού είναι μια μονόκλιτη εκκλησία με τρούλο. Ο τρούλος φέρει τέσσερα τοξωτά παράθυρα, ενώ έχει δυο εισόδους μια στο μέσο του νότιου τοίχου και μια στο μέσο του δυτικού τοίχου. Ιδιαίτερο στοιχείο αποτελούν τα τυφλά τόξα στο εσωτερικό του ναού, τα οποία στηρίζονται σε κυλινδρικές

παραστάδες σε αντίθεση με τις περισσότερες εκκλησίες αυτού του τύπου, όπου τα τυφλά τόξα τους στηρίζονται σε ορθογώνιες παραστάδες.

Η εκκλησία ήταν ολόκληρη διακοσμημένη με τοιχογραφίες. Μέχρι το 1974 διασώζονταν λίγες τοιχογραφίες, ενώ μετά το 1974 οι τοιχογραφίες αυτές λεηλατήθηκαν ανεπανόρθωτα.

Το εικονοστάσι του ναού ήταν ξυλόγλυπτο και έφερε αξιόλογες εικόνες. Σύμφωνα με σχετική επιγραφή το εικονοστάσι φαίνεται να είχε γίνει με δαπάνη του ηγουμένου του μοναστηριού Διονυσίου, το έτος 1751. Δυστυχώς με την εισβολή του 1974 το εικονοστάσι καταστράφηκε.

Τρεις εικόνες από το Μοναστήρι της Παναγίας του Τοχνιού έχουν διασωθεί και μεταφερθεί στο Βυζαντινό Μουσείο . Αυτές είναι της **Σταύρωσης**, του **Χριστού** και της **Βάπτισης του Χριστού** και οι τρεις του **16ου αιώνα.**

Από το Μοναστήρι διασώζονται μέχρι και σήμερα τα μοναστηριακά κτίρια, τα οποία καλύπτουν τις τρεις πλευρές του Καθολικού. Σε χώρους του μοναστηριού υπάρχουν μεγάλες αποθήκες φύλαξης αχύρου, σιταριού αλλά και ελαιόλαδου.

Στην αυλή της Μονής δεσπόζει ένα αιωνόβιο κυπαρίσσι , το οποίο συγκαταλέγεται και στα πιο υπερμεγέθη δέντρα της Κύπρου.